

Mandatnotits
for
ILO's 98. Arbejdskonference

Genève

2009

Instruktion for den danske regeringsdelegation

Indhold

1. INDLEDNING.
2. REGERINGSINSTRUKS VEDRØRENDE KONFERENCENS EMNER.
Konferencens tekniske emner:
 - a. Komitéen om udformning af ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet.
 - b. Komitéen om.
 - c. Komitéen om ligestilling mellem kønnene i centrum af anstændigt arbejde.*Øvrige emner:*
 - d. Finansielle og administrative spørgsmål: ILO's program- og budgetforslag for 2010-2011.
 - e. Applikationskomitéen.
 - General survey om arbejdsmiljø.
 - f. Generaldirektørens rapport.
 - g. Den globale rapport om prisen for tvangsarbejde.
3. POLITISKE LANDESPØRGSMAÅL SOM FORVENTES BEHANDLET PÅ KONFERENCEN.
 - a. Burma.
 - b. De besatte palæstinensiske områder.
 - c. Andre lande.
4. BAGGRUND.
 - a. Den Internationale Arbejdsorganisation.
 - b. ILO's mandat.
 - c. ILO-konventioner og henstillinger.
 - d. Danmark og ILO, ratificerede konventioner og henstillinger.
 - e. Dansk programsamarbejde med ILO.
5. DELEGATIONEN.
 - a. Regeringsdelegation.
 - b. Arbejdstagerdelegation.
 - c. Arbejdsgiverdelegation.

Bilag 1 ILO-organisationsdiagram

Bilag 2 Oversigt over dansk personale i ILO

Bilag 3 ILO's strategiske mål

Bilag 4 Omtalen af Danmark i Ekspertkomitéens rapport

Bilag 5 Bilag 6 Rapporteringsoversigt for danske rapporter til ILO

1. INDLEDNING.

Mandatnotitsen er udarbejdet til brug for regeringens delegation ved Den 98. Internationale Arbejdskonference, som afholdes den 3. til den 19. juni 2009 i Genève. Mandatnotitsen dækker de emner, der på forhånd er sat på Konferencens dagsorden. Eventuelle yderligere emner eller spørgsmål vil blive koordineret i Genève.

Dagsordenen for ILO's Internationale Arbejdskonference indeholder altid tre tekniske emner, der skifter fra år til år. I visse tilfælde er der tale om 2. behandlinger af emner, der har været behandlet på tidligere konferencer. Udover de tre tekniske emner, er der en række faste punkter på dagsordenen, f.eks. den såkaldte Applikationskomité.

2. REGERINGSINSTRUKS VEDRØRENDE KONFERENCENS EMNER.

Konferencens tekniske emner:

a. Komité om udformning af selvstændig ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet
På arbejdskonferencen skal der være en første drøftelse af emnet HIV/AIDS i arbejdslivet med henblik på vedtagelse af en henstilling i 2010. På baggrund af landenes svar på et spørgeskema, har ILO-sekretariatet udarbejdet forslag til en tekst til en henstilling.

Formålet med henstillingen er at øge fokus både på nationalt og internationalt niveau, at fremme en fælles indsats blandt hovedaktørerne og øge virkningen af ILO's Code of Practice om HIV/AIDS and the world of work.

Baggrunden for initiativet er dystert. Siden 2001, hvor ILO lavede en Code of Practice om HIV/AIDS and the world of work, er antallet af voksne mellem 15 og 49 år og børn under 15 år, der lever med HIV steget fra 29 millioner til 33 millioner, en stigning på 14 pct. Antallet af børn og voksne, der lever med HIV i Afrika syd for Sahara er steget fra 20,9 til 22,5 millioner i 2007. 35 pct. af alle HIV smittede bor i det sydlige Afrika, der således er hårdest ramt af epidemien.

Adgangen til medicin og behandling er steget de senere år, men det er fortsat kun 28 pct. af de, som har behov for behandling, der faktisk modtager behandling.

HIV/AIDS epidemien har og vil fortsat have alvorlige konsekvenser for "the world of work" og samfundet i det hele taget. HIV/AIDS epidemien for en hindring for at reducere fattigdom og for at opnå bæredygtig udvikling og decent work (anstændigt arbejde)¹.

Som det fremhæves, skal ILO's arbejde på HIV/AIDS-området først og fremmest ses i en udviklingskontekst, og det er i det lys, at den foreslåede henstilling skal ses.

¹ Decent work oversættes tit til dansk med "anstændigt arbejde". Decent work dækker over ILO's fire strategiske mål: beskæftigelse, social beskyttelse, social dialog og arbejdstagerrettigheder.

I henstillingen lægges der op til, at medlemsstaterne vedtager nationale politikker og programmer om HIV/AIDS i arbejdslivet eller sikrer, at de beskæftigelsesmæssige aspekter er med i de politikker og programmer, der allerede eksisterer. Det foreslås, at alle arbejdstagere er omfattet af henstillingen, også ledere og selvstændige både på det private og offentlige område og i formelle og uformelle økonomier.

I henstillingen foreslås det, at det i nationale politikker og programmer sikres, at der ikke sker diskrimination af HIV/AIDS-smittede. Henstillingen omhandler endvidere emner som forebyggelse, adgang til medicin og behandling, støtte i form af hvilerum på arbejdspladser, privatliv og fortrolighed (forbud mod krav om testning eller screening), arbejdsmiljø, børn og unge, vandrede arbejdstagere, uddannelse, public service mm.

I henstillingen opfordres der bl.a. til, at nationale politikker og programmer skal gennemføres i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og i samarbejde med alle relevante parter, herunder andre myndigheder og implementeres via lovgivning, kollektive overenskomster mm.

Parternes holdning

DA henleder opmærksomheden på, at der er en ILO Code of practice on HIV/AIDS and the world of work. Arbejdsgiverne har desuden i regi af IOE lanceret en håndbog henvendt til arbejdsgivere om problemstillingen.

Efter DA's vurdering skal et ILO-instrument have sigte på situationen i udviklingslandene, hvor nogle samfund er ramt af HIV/AIDS i et skræmmende omfang. I samme åndedrag må man desværre jo også konstatere, at også andre lidelser og sygdomme tilsvarende har store og uhyggelige virkninger på befolkningsgrupper og samfund.

Efter DA's opfattelse er det vigtigt, at drøftelsen i ILO tager udgangspunkt i, at HIV/AIDS er et samfundsproblem, og at arbejdspladsen alene er en dimension af problemstillingerne herom sammen med f.eks. de pågældende lande sundheds- og socialsystemer, og hvor den primære vægt i øvrigt må lægges.

DA er desværre skeptisk med hensyn til, hvorledes et ILO-instrument reelt kan forandre de forhold, der ligger bag udbredelsen eller som indvirker på bekæmpelsen. DA er også skeptisk over retningen i visse af de forslag i instrumentet som allerede er lagt frem og om drøftelsen ikke går i retninger, der ligger langt ud over ILOs område og mandat, det vil sige ud over arbejdslivets forhold: f.eks. om sundhedssystemer, bolig og prævention. En anden balanceakt bliver, at man ikke bidrager til at stigmatisere HIV/AIDS-berørte yderligere. Det er jo ikke tilstrækkeligt at gøre noget og vise aktion fra det internationale samfunds side; man skal gøre det rigtige og med de rigtige instrumenter.

DA finder f.eks. heller ikke, at forslag om et forstærket diskriminationsværn er relevant eller, at man opfordrer arbejdsmarkedets parter til at indgå kollektive overenskomster herom.

LO og FTF kan tilslutte sig beskrivelsen af formålet og det overordnede forslag til dansk holdning. Det er helt centralt at støtte ILO's fokus på HIV/AIDS i arbejdslivet, og dermed

være positiv over for et ILO-instrument om HIV/AIDS, idet arbejdspladserne er et centralt sted at sætte ind med viden, forebyggelse samt bekæmpelse af stigmatisering og udstødning.

LO og FTF deler derimod ikke Beskæftigelsesministeriets skepsis i forhold til at lade ILO-instrumentet beskæftige sig med adgang til medicin og behandling. Det er vigtigt ikke kun at se HIV/AIDS som et sundhedsproblem. Der er tværtimod et stort og akut behov for at anvende arbejdspladsen som platform for en indsats mod sygdommen og dens udbredelse og for at sikre de ansattes adgang til kvalificeret behandling.

I mange udviklingslande anvendes overenskomster allerede i dag som instrument til at sikre adgang til medicinske behandling på området, hvorfor vi finder det absolut relevant, at ILO beskæftiger sig hermed og opfordrer den danske regering til at støtte dette synspunkt.

Dansk holdning

Danmark er positive overfor øgede bestræbelser i kampen mod HIV/AIDS og støtter ILO's fokus på HIV/AIDS i arbejdslivet.

Indsatsen for at bekæmpe HIV/AIDS har høj prioritet i Danmark og udviklingsbistanden bruges bl.a. til den internationale kamp mod HIV/AIDS.

Danmark er også positive overfor vedtagelsen af en ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet. Arbejdsmarkedets parter har en vigtig rolle til at få udbredt viden om forebyggelse af HIV/AIDS. Arbejdspladserne er et centralt sted at sætte ind med forebyggelse, bekæmpelse af stigmatisering mv., fordi den voksne del af befolkningen har daglig kontakt med arbejdspladserne. Fra dansk side er man derfor helt enig i, at arbejdspladsen er et essentielt sted i det nationale arbejde for at bekæmpe HIV/AIDS i udviklingslandene.

Det er endvidere positivt, at ILO i henstillingen sætter særlig fokus på kvinders situation.

Fra dansk side støtter man, at der i henstillingen lægges op til, at der i medlemslandene udarbejdes nationale politikker og programmer om HIV/AIDS i arbejdslivet i samarbejde med blandt andre arbejdsmarkedets parter.

Fra dansk side er man skeptisk overfor, at ILO går ud over sit mandat og forsøger at regulere områder, som henhører under andre internationale organisationer som fx WHO og på nationalt plan henhører under de nationale sundhedssystemer, fx adgang til medicin. Fra dansk side finder man således ikke, at ILO-henstillingen bør beskæftige sig med adgang til medicin og behandling – på trods af det akutte behov der er på globalt plan og i det sydlige Afrika i særdeleshed.

Der forventes EU-koordinering i komitéarbejdet.

b. Komitéen om sociale og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af krisen

Den globale finansielle og økonomiske krise har betydet, at ILO har ændret den planlagte dagsorden for konferencen, så der er mulighed for at have en teknisk komité til drøftelse af de sociale og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af krisen. Det blev besluttet på det 304.

Styrelsesrådsmøde i marts 2009, hvor det også blev besluttet, at Generaldirektørens rapport I (A) "Håndtering af den globale jobkrise" med fokus på genopretning ved hjælp af politikker til fremme af anstændigt arbejde vil danne grundlag for drøftelserne.

Generaldirektøren lægger i sin rapport op til, at ILO på konferencen som resultat af drøftelserne i komitéen og plenarforsamlingen vedtager en "global jobpagt", som skal være et svar på krisen med udgangspunkt i decent work. Den globale jobpagt skal bidrage til at sætte beskæftigelse, arbejdsmarkedsforhold, social beskyttelse og arbejdstagerrettigheder i centrum af stimuluspakker, nationale og internationale tiltag. Social dialog fremhæves som afgørende for at skabe konsensus i forhold til både at definere og implementere politikkerne. Pagten skal være en fælles forpligtelse til at agere på baggrund af de politikker ILO's trepartsstruktur har vedtaget. Pagten skal være global, da krisen rammer alle lande, og pagten skal bidrage til at styrke den internationale koordinering.

I rapporten gennemgås en række politikområder, som skal drøftes på konferencen og skal bidrage til at udforme konklusioner, der kan indgå i en global jobpagt. Det vedrører bl.a. støtte til udvikling af små- og mellemstore virksomheder til fremme af jobskabelse, og desuden udvikling af arbejdsdelingsordninger i forhold til fastholdelse af arbejdspladser. Derudover nævnes fremme af veldesignt indkomstunderstøttelse til jobsøgere og styrket aktiv arbejdsmarkedspolitik, som initiativer og indsatser til at sikre beskæftigelse og undgå social eksklusion. Der er fokus på en særlig indsats for unge, samt øgede offentlige investeringer i infrastruktur og investeringer i grøn vækst. Der fremhæves bl.a. programmer med beskæftigelsesgaranti – der er særligt relevante for udviklingslande, investeringer i fødevarerikkerhed, introduktion og udbredelse af social sikkerhed og støtte til migrantarbejdere. Endelig understreges vigtigheden af fremme af social dialog og arbejdstagerrettigheder.

Komitéens arbejde forventes at starte med en række interaktive temadrøftelser om emnerne fremhævet i rapporten, efterfulgt af en generel debat om ILO's rolle i processen og arbejdet med at håndtere krisen. Der forventes desuden at blive nedsat en arbejdsgruppe, som vil stå for udarbejdelse af et udkast til fælles konklusioner om indholdet i en global jobpagt, der kan præsenteres på beskæftigelsestopmødet under konferencen den 15.-16. juni 2009.

Der lægges op til, at den globale jobpagt skal være et levende dokument og have mulighed for at følge med udviklingen i krisen og dens konsekvenser. Den globale jobpagt forventes at indeholde en række koordinerede politikforslag til regeringer, arbejdsgivere og arbejdstagere – til brug for nationale politikker, i forhold til international koordinering og i udviklingspolitik. ILO understreger, at der ikke er tale om en "one-size-fits-all" tilgang i politikanbefalingerne.

Pagten skal bidrage ved at være en operationel guide for ILO i forhold til at hjælpe medlemmerne i krisen, bl.a. ved at guide Decent Work-landeprogrammerne og ILO's øvrige arbejde. Pagten skal samtidig være ILO's bidrag til det internationale samarbejde om håndtering af den finansielle og økonomiske krise.

Parternes holdning

Dansk Arbejdsgiverforening støtter ILO's arbejde med at sætte fokus på de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af den økonomiske krise. Initiativer fra ILO bør tage udgangspunkt i en global tilgang og have et konkret sigte på at bistå ILO's medlemmer i forhold til deres egne behov. I den sammenhæng er det afgørende, at eventuelle politikanbefalinger tager hensyn til de enkelte landes muligheder og behov. Det er efter Dansk Arbejdsgiverforenings opfattelse vigtigt, at forslag om kortsigtede initiativer ikke hindrer realiseringen af generelt strukturelle, langsigtede løsninger. De rigtige initiativer/reformer, kan være med til at øge virksomhedernes konkurrenceevne, og give mere dynamik og fleksibilitet.

LO og FTF støtter ILO's arbejde i forhold til at sikre fokus på de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af den finansielle og økonomiske krise. En jobpakt med et globalt og operationelt sigte kan bidrage med vejledning og råd i forhold til ILO-medlemmernes behov.

LO og FTF finder også, at en jobpakt vil kunne styrke ILO's bidrag til det internationale samarbejde om krisens udfordringer samt styrke ILO's position og tilstedeværelse i alle de internationale fora, der diskuterer krisens udfordringer.

Det er ligeledes vigtigt, at en global jobpakt peger fremad og kan bidrage til nye løsninger og muligheder.

LO og FTF skal derfor opfordre regeringen til at fremme et stærkt dansk islæt i en evt. EU koordinering, der bygger på inddragelse af arbejdsmarkedets parter samt principperne i Decent Work-dagsordenen og 2008 ILO-erklæring om social retfærdighed for en fair globalisering.

Dansk holdning

Danmark støtter ILO's arbejde i forhold til at sikre fokus på de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af den finansielle og økonomiske krise. De fire strategiske mål under decent work: beskæftigelse, social beskyttelse, social dialog og arbejdstagerrettigheder er afgørende indsatsområder i forhold til at fremme jobskabelse og en bæredygtig økonomisk vækst som et svar på krisen.

Det er vigtigt for Danmark, at en jobpakt har et globalt og operationelt sigte, der kan bidrage med vejledning og råd i forhold til ILO's medlemmernes behov. Desuden skal den kunne styrke ILO's bidrag til det internationale samarbejde om krisens udfordringer. Det er vigtigt, at en global jobpakt peger fremad og kan bidrage til nye løsninger og muligheder. Det er i denne sammenhæng vigtigt, at kortsigtede tiltag ikke skader de langsigtede mål. Danmark er enige i ILO's oplæg om, at der ikke vil være tale om en "one-size-fits-all" løsning i forhold til politikanbefalingerne.

Danmark kan støtte udarbejdelsen af en global jobpakt, der med inddragelse af arbejdsmarkedets parter bygger på principperne i Decent Work-dagsordenen og 2008 ILO-erklæring om social retfærdighed til en fair globalisering.

c. Komitéen om ligestilling mellem kønnene i centrum af anstændigt arbejde
ILO har forud for den generelle diskussion på konferencen udarbejdet rapport VI, der redegør for baggrunden for diskussionen samt beskriver situationen og udviklingen for ligestilling mellem kønnene i forhold til ILO's 4 strategiske mål: 1) beskæftigelse, 2) social beskyttelse, 3) social dialog og 4) grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Ligestilling mellem kønnene skal ses som en tværgående indsats inden for alle 4 strategiske mål inden for rammerne af Decent Work-dagsordenen.

Det er mere end 20 år siden ILO sidst havde en generel diskussion om ligestilling mellem kønnene. Sidste gang var i 1985, hvor temaet var "Ligestilling og ligebehandling for mænd og kvinder i beskæftigelse". Rapporten viser, at der har været en positiv udvikling på en række punkter over hele verden i de sidste to årtier. Men mange ligestillingsspørgsmål er ikke blevet tilstrækkeligt behandlet, og mange af de problemer, der blev påvist i 1985-rapporten består stadig. Desværre er der ifølge rapporten stadig meget diskrimination rundt omkring i verden. Og under en økonomisk krise er der risiko for, at opnåede landvindinger bliver tabt igen.

2009-diskussionen er en god anledning til at flytte indsatsen mod handling og guide ILO's fremtidige forhåbninger om at fremme ligestilling mellem kønnene.

Ligestillingsrettigheder har betydning for alle menneskers livscyklus, og det er derfor vigtigt at se på ligestilling i forhold til alle aldersgrupper.

- 1) Børn har ret til en anstændig barndom uden at blive misbrugt til børnearbejde. Og piger, der har gået i skole har større chance for at få en bedre løn, gifte sig senere og få sundere børn.
- 2) Unge mennesker skal have mulighed for at få en uddannelse, og ikke mindst pigerne skal gøres opmærksomme på deres rettigheder.
- 3) Både voksne mænd og kvinder skal have adgang til lønnet arbejde, som de kan leve af.
- 4) Ældre lønmodtagere på arbejdsmarkedet skal have mulighed for livslang læring for at undgå fattigdom, som ikke mindst rammer ældre kvinder.
- 5) Barselsrettigheder har stor betydning for mors og barns overlevelse.

Der lægges op til en diskussion af de forskellige strategier og betingelser for fremme af ligestilling mellem kønnene, når globalisering med dens positive og negative virkninger påvirker mænd og kvinder forskelligt.

Desuden skal det diskuteres, hvilke initiativer, der kan tages på ligestillingsområdet, på langt og kort sigt.

Direkte og indirekte diskrimination er også på dagsordenen med en understregning af, at kønsstereotyper skal bekæmpes sammen med kvinders mindre adgang til ressourcer og deres

mindre deltagelse i beslutningsprocesserne, hvilket også har betydning for deres stilling på arbejdsmarkedet.

Endelig skal det drøftes, hvordan ILO i lyset af 2008 ILO-erklæring om social retfærdighed til en fair globalisering kan styrke arbejdet med ligestilling i forhold til borgernes behov. Det gælder både for, ILO-sekretariatet, regeringerne og for arbejdsmarkedets parter.

Parternes holdning

DA kan støtte regeringens overordnede synspunkter, herunder den vigtige rolle som ligestilling spiller i alle samfund som forudsætning for øget velstand og velfærd. En diskussion skal tage udgangspunkt i at ligestilling og arbejdslivet alene er et aspekt af de kønsopdelte samfund.

LO og FTF er enige i, at mange ligestillingsspørgsmål ikke er tilstrækkeligt behandlet, bl.a. fordi man ikke har et stort nok vidensgrundlag at handle på. Viden om køn er helt grundlæggende for det fremadrettede arbejde.

Pigers lige adgang til uddannelse og kvinders lige adgang til arbejdsmarkedet er grundlæggende, både for ligestillingen mellem kønnene, men også for udviklingen eller videreudviklingen af bæredygtige velfærdssamfund og demokratier verden over.

LO og FTF støtter sigtet med den særlige ligestillingsbehandling, men også den generelle kønsmainstreaming af ILO's 4 strategiske mål. Et synspunkt LO og FTF forventer, at den danske regering også vil støtte.

Dansk holdning

Ligestilling mellem kønnene er et overordnet mål i Danmark ikke mindst på arbejdsmarkedet. Økonomisk uafhængighed for både mænd og kvinder er en vigtig forudsætning for at udvikle et velfærdssamfund, og det er hovedformålet med ILO's diskussion på arbejdskonferencen 2009. Danmark kan fuldt ud støtte sigtet med konferencediskussionen og vil arbejde aktivt herfor.

Øvrige emner:

d. Finansielle og administrative spørgsmål: ILO's program- og budget for 2010-2011.

ILO har i Report II: "Draft Programme and Budget for 2010-11 and other financial questions" fremlagt et revideret budget efter Styrelsesrådets møde i marts 2009. Det fremlagte budget er på samme udgiftsniveau som i 2008-2009 reguleret til 2010-niveau. ILO's samlede budgetforslag for 2010-11 er på godt 665 mio. US\$².

ILO's program og budget er centreret omkring 4 strategiske mål (se nærmere i bilag 3):

- Beskæftigelse (ca. 154,2 mio. US\$).
- Social beskyttelse (ca. 102,4 mio. US\$).
- Social dialog (ca. 143,7 mio. US\$).
- Normskabelse om fundamentale principper og rettigheder (ca. 100,0 US\$).

² Report II: Draft Programme and Budget for 2010-11 and other financial questions. ILC 98th Session 2009.

Midlerne under de strategiske prioriteter dækker udgifter til en lang række tekniske programmer herunder tværgående decent work-landeprogrammer og de regionale indsatser. Der udover er der på budgettet afsat midler til policy-udvikling, generel administration, sikkerhed og drift af sekretariatet.

Danmark støtter det generelle synspunkt i industrilandenenes regeringsgruppe om tilbageholdenhed i udgiftsudviklingen samt om en øget indsats i og for ILO's regionskontorer frem for hovedkvarteret i Genève. Danmark støtter som udgangspunkt, at budgettet videreføres med regulering for inflation ("zero real growth"). Danmark kan stemme for det reviderede budgetforslag for 2010-11, der tager udgangspunkt i niveauet for 2008-2009 og pristalsreguleret til 2010-2011 niveau.

e. Applikationskomitéen.

Som et fast punkt på Konferencens dagsorden samles Applikationskomitéen hvert år for at gennemgå de modtagne rapporter fra medlemslandene om ratifikation af ILO-konventioner. Komitéen henholder sig i sit arbejde bl.a. til Ekspertkomitéens rapport om medlemslandenes implementering af konventionerne (se nærmere om den danske omtale i dette års rapport nedenfor i bilag 4). Applikationskomitéen behandler hvert år 25 individuelle sager på landeniveau. Udvælgelse af sagerne sker i en særlig underkomité (arbejdsmarkedets parter) uformelt ud fra sagernes alvor samt en vis geografisk fordeling.

Danmarks holdning og eventuelle kommentarer i de enkelte individuelle sager afklares, når udvælgelsen er gennemført samt løbende på grundlag af drøftelser med EU-landene og i kredsen af nordiske medlemslande.

- General survey om arbejdsmiljø

ILO's sekretariat udarbejder hvert år en generel rapport (general survey) om et bestemt emne med udgangspunkt i en eller flere konventioner til diskussion i Applikationskomitéen. Den generelle rapport bygger på medlemslandenes afrapporteringer om implementering – eller mangel på samme – af de konkrete udvalgte konventioner samt henstillinger. Den generelle rapport diskuteres som regel under et af komitéens første møder.

Den generelle rapport handler i år om arbejdsmiljø. I 1981 vedtog arbejdskonferencen en konvention (155) og en henstilling (164) om arbejdsmiljø. I 2002 vedtog arbejdskonferencen en protokol til konvention 155. Danmark ratificerede konventionen i 1995. Der er til dato 53 ratifikationer af konvention 155. Pr. 12. december 2008 var der 5 ratifikationer af protokollen.

Rapporten påpeger, at der er en fortsat relevans for konventionen (og protokollen) samt henstillingen, idet disse instrumenter udgør en plan for, hvordan nationale arbejdsmiljøsystemer udtømmende skal opbygges og implementeres. Et betydeligt antal lande (især udviklingslande) har rapporteret, at de er i færd med at udarbejde eller opdatere deres nationale politikker og strategier på området.

Antallet af lande, der har ratificeret konventionen er stadig stigende, og set i lyset af tilkendegivelser om kommende ratificeringer, ser det ud til at antallet af ratifikationer vil eskalere. Dette ses som en klar indikation af ikke blot en fortsat, men også stigende relevans af konventionen i denne tid, hvor der sker hurtige globale samfundsøkonomiske og teknologiske ændringer.

Der skal gøres tiltag for at promovere ratifikationen af konvention 155 og konvention 187. Endvidere skal der udvikles en promoverende strategi for at opmuntre medlemslandene til at udarbejde statistisk information, og der skal udbredes et større kendskab til protokollen fra 2002.

ILO opfordres til at udvikle effektive metoder til at evaluere cost benefit af effektiv implementering af præventive arbejdsmiljø midler, med en særlig vægt på metoder, der er tilpasset udviklingslandenes behov.

Det er vigtigt, at regeringer, arbejdsgivere og arbejdstagere samarbejder for at udvikle og forbedre midler til et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Det skal desuden bemærkes, at der er et par misforståelser i rapporten vedrørende den danske arbejdsmiljølovs område. På side 13 er det anført, at i mange lande gælder arbejdsmiljøloven ikke for hushjælp. I note 17 er det anført at det er tilfældet i bl.a. Danmark. Dette er ikke korrekt, idet arbejdsmiljølovens såkaldte "udvidede område" (regler om arbejdets udførelse, arbejde med stoffer og materialer og tekniske hjælpemidler) også gælder for arbejde i arbejdsgiverens husholdning. Det er endvidere anført på samme side, at hjemmearbejde er undtaget fra arbejdsmiljøloven i visse lande. I note 19 er det anført at det er tilfældet i bl.a. Danmark. Dette er heller ikke korrekt, idet udgangspunktet for hjemmearbejde er, at arbejdsmiljøloven gælder, dog er der få begrænsninger bl.a. vedrørende arbejdsstedets indretning.

Dansk holdning

Det er den danske regerings holdning, at eventuelle tiltag for at promovere ratifikationen af konvention 155 kan støttes. Regeringen kan i øvrigt støtte tiltag, der sigter mod at fremme ratifikation af eksisterende ILO arbejdsmiljøinstrumenter.

Det er endvidere den danske regerings holdning at man kan støtte udviklingen af effektive metoder til at evaluere cost benefit af effektiv implementering af præventive arbejdsmiljømidler.

f. Generaldirektørens rapport.

Generaldirektørens årlige rapport til konferencen bliver i år også drøftet i en teknisk komité under konferencen (se afsnit b). Rapporten "Tackling the global jobs crisis" indeholder Generaldirektørens oplæg til ILO's rolle i forhold til håndteringen af krisen. Der er en beskrivelse af ILO's arbejde i forhold til den finansielle og økonomiske krise, samt et oplæg til udarbejdelsen af en global jobpagt (beskrevet under afsnit b).

Generaldirektøren fremhæver det umiddelbare ansvar ILO har i forhold til håndteringen af krisen. Der er et ansvar i forhold til ILO's medlemmer: regeringer, arbejdsgivere og arbejdstagere – hvor ILO skal kunne assistere og rådgive disse når der er brug for hjælp. Der er et ansvar i forhold til at drage konklusionerne fra de kendte mønstre i globaliseringen, der nu er på hold, og dermed bidrage til at bygge fundamentet for en ny globalisering, der bygger på en bæredygtig, fair og grøn økonomisk vækst og social udvikling – i åbne økonomier og åbne samfund. Endelig har ILO et ansvar i forhold til krisen her og nu, og hvad der kan gøres for at mindske krisens indvirkning og komme igennem den.

I rapporten beskrives, hvordan millioner af kvinder og mænd har mistet deres arbejde som følge af krisen, og at arbejdsløsheden forventes at vedblive at stige i 2010 og måske ind i 2011. Dette betyder øget fattigdom og en stigning i den uformelle økonomi, og sker samtidig med, at yderligere ca. 45 mio. unge mænd og kvinder vil komme på arbejdsmarkedet i løbet af 2009. De manglende jobs gør efterspørgslen og nødvendigheden af sociale foranstaltninger endnu mere påkrævende og stigende. Tidligere kriser viser, at genopretning af økonomien tager tid, og at når økonomisk vækst er tilbage på sporet, tager det fortsat fire-fem år inden arbejdsmarkedet har genskabt arbejdspladserne og er tilbage på tidligere niveau. Det bemærkes, at det tidligere niveau, der her er tale om, var et niveau med et stort underskud i forhold til anstændigt arbejde.

Baggrunden for den finansielle og økonomiske krise kan ifølge Generaldirektøren findes i den svage regulering og utilstrækkelige styring af finansmarkederne i en række industrialiserede lande. Krisen betyder et stop i investeringer, forværrede betalingsbalancer, nedgang i økonomien mv. Konsekvenserne af krisen rammer alle, men særligt de svageste grupper.

Krisen skal også ses som et opråb, da konsekvenserne har betydning for personer og familier, for samfunds velfærd, for landes stabilitet og for det internationale samfunds troværdighed. Desuden er der de menneskelige realiteter af krisen, som ikke er tilstrækkeligt adresseret. Dette skal ILO bidrage til. ILO's medlemmer: regeringer, arbejdsgivere og arbejdstagere er alle aktører i den reale økonomi, og Generaldirektøren opfordrer til, at konferencen bidrager med konklusioner om de formål og politikker, der skal følges for at komme ud af krisen. Der lægges op til vedtagelsen af en "global jobpagt" (se evt. afsnit b).

Rapporten beskriver desuden de handlinger ILO og dets medlemmer har taget i forhold til krisen bl.a. i forbindelse med treparts high-level møde i Genève i marts 2009 og i samarbejde med andre internationale organisationer.

g. Den globale rapport om prisen for tvangsarbejde

Der følges årligt op på ILO's deklARATION om grundlæggende principper og rettigheder for arbejde med en global rapport om et af de fire hovedområder. Årets rapport "The cost of coercion" omhandler bekæmpelsen af tvangsarbejde og følger op på den tidligere rapport fra 2005 herom.

ILO-konventionerne 29 og 105 vedrører tvangsarbejde og afskaffelse af tvangsarbejde, og denne rapport fokuserer særligt på beslutningstagere og nøgleaktører i indsatsen mod tvangsarbejde, særligt med henblik på at formidle gode initiativer og erfaringer, som kan være guidelines for fremtidige tiltag.

Rapporten behandler indledningsvis begrebet tvangsarbejde i en moderne og global sammenhæng; herunder menneskehandel med henblik på udnyttelse af arbejdskraft eller prostitution, slavelignende vilkår mv. Der peges på, at arbejdet med at kriminalisere området er intensiveret henover de seneste år, men at der er stadig udfordringer, og det er vigtigt nationalt at vedtage aktive politikker og handlingsplaner.

Forskellige udviklingstræk og regionale tiltag beskrives. Danmark er nævnt som deltager i et ekspertseminar afholdt af den svenske regering i december 2007 (s. 22 i rapporten). Selvom der her var enighed om, at tvangsarbejde er et mindre problem inden for de nordiske lande, identificerede man visse sektorer og brancher, som der er grund til at holde vågent øje med. Det gælder særligt ved rekrutteringen af billig udenlandsk arbejdskraft inden for fx byggeindustrien, restaurationssektoren, rengøring/husligt arbejde og bærplukning³.

ILO's rapport beskriver regeringernes rolle; som initiativtager til lovgivning, som ansvarlig for håndhævelse og strafforfølgning, som ansvarlig for nationale politikker og handlingsplaner og som deltager i regionale programmer og initiativer. Det påpeges, at arbejdsinspektioner kan spille en nøglerolle i forebyggelsen og kontrollen, at der gennem lovgivning bør sikres ofrene for tvangsarbejde/menneskehandel en compensation/erstatning, at det er vigtigt også at styrke institutionerne på arbejdsmarkedet, og at det i det hele taget er vigtigt, at tiltagene også integreres i arbejdsmarkedspolitikken og -reguleringen.

Rapporten behandler også udfordringerne for arbejdsmarkedets parter; nationalt, regionalt og globalt. Rapporten beskriver en række initiativer, der allerede er taget, men peger samtidig på, at der stadig er udfordringer; ikke mindst i at nå uorganiserede ofre for tvangsarbejde, i at trænge igennem uformelle økonomier og i at nå de isolerede egne. Rapporten peger på, at Corporate Social Responsibility og implementeringen af ILO's standarder er en egnet vej til selvregulering fra virksomhedernes side.

I rapporten beskrives desuden ILO's arbejde for at bekæmpe tvangsarbejde; at koordinere en international indsats og bevidsthed, at samle og formidle udviklingstræk, erfaringer og analyser, at udvikle og udbrede fælles programmer og standarder og at opbygge samarbejde og partnerskab. Det understreges, at det fortsat er vigtigt med analyser og evalueringer af medlemsstaternes forskellige tilgange til kampen mod tvangsarbejde.

Afslutningsvis fremhæves det, at ILO vil arbejde for at fastholde det internationale fokus og vil påtage sig lederskabet for en ny 3. global handlingsplan mod tvangsarbejde, navnlig ud fra ILO's 4 centrale målsætninger: at fremme fuld beskæftigelse, at styrke den sociale beskyttelse, at fremme den sociale dialog og at fremme de grundlæggende standarder fra 1998-deklarationen.

³ Den danske regering fremlagde i 2007 sin handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Målgruppen for indsatsen er alle potentielle ofre for menneskehandel i Danmark, hvor den største gruppe uden sammenligning er kvinder handlet til prostitution. Men handlingsplanen omfatter også børn handlet til kriminalitet, tiggeri eller prostitution og såfremt det vil blive aktuelt, ligeledes mænd eller kvinder handlet til tvangsarbejde, kriminalitet eller organdonation. Handlingsplanen blev til i et samarbejde mellem fire ministre; ligestillingsministeren, justitsministeren, udviklingsministeren og integrationsministeren.

3. POLITISKE LANDESPØRGSMAÅL SOM FORVENTES BEHANDLET PÅ KONFERENCEN.

a. Burma

Befolkningen i Burma er frarøvet de friheder og rettigheder, som vi tager for givet. Krænkelser af menneskerettighederne er udbredt. Politiske fængslinger, tvangsarbejde, vilkårlige arrestationer, tvangsflytning af folk og anvendelse af børnesoldater hører til dagens orden.

Den Internationale Arbejdskonference vedtog i 2000 en resolution om Burma for overtrædelse af konvention nr. 29 (forbud mod tvangsarbejde) samt manglende efterlevelse af en række henstillinger. En konsekvens af resolutionen er, at Burma sættes på Konferencens dagsorden, indtil landet opfylder sine forpligtelser.⁴ Resolutionen anbefalede ILO's medlemmer at gennemgå deres relationer med Burma og tage passende skridt til at sikre, at Burma ikke udnytter disse relationer til at fortsætte tvangsarbejde i landet.

Kort tid efter indledtes forhandlinger mellem Burma og ILO, og ILO's medlemmer valgte derfor at afvente situationen. Forhandlingerne førte bl.a. til udstationeringen af en ILO forbindelsesofficer til Burma (maj 2002) og enighed om en handlingsplan med sigte på at fjerne tvangsarbejde (maj 2003). ILO har siden 2001 gennemført adskillige besøg til landet og generaldirektørens særlige rådgiver har ved adskillige lejligheder afholdt møder med den burmesiske regering. Forhandlinger om en aftale mellem Burma og ILO om afskaffelse af tvangsarbejde blev påbegyndt i januar 2007 og den 26. februar 2007 blev der indgået en et-årig aftale mellem ILO og Burma. Aftalen betød, at ILO's forbindelsesofficer i Burma kunne få mere personale, og at klager om tvangsarbejde kunne indgives til ham. Aftalen blev forlænget i 2008 og igen på Styrelsesrådsmødet i marts 2009.

Der blev på Styrelsesrådsmødet i marts 2009 aflagt rapport fra ILO's forbindelsesofficer, som rapporterede om udviklingen i klagesager, der er mulige under den særlige aftale. Der er i alt siden aftalens indgåelse i 2007 indgivet 137 klager, hvoraf 81 er blevet behandlet og videresendt til regeringen til videre undersøgelse og handling. 55 af disse var blevet afsluttet med acceptabelt udkomme, men der var således fortsat en række sager, hvor resultatet ikke var tilfredsstillende eller krævede yderligere handling. Forbindelsesofficeren informerede desuden om en række oplysningsaktiviteter, der var iværksat i forhold til fremme kendskabet til aftalen. Der er desuden forsat en række punkter, hvor det burmesiske styre ikke har ageret tilstrækkeligt. Det drejer sig blandt andet om at frigive fagforeningsfolk, der er holdt fanget for faglige aktiviteter og at garantere fagforeningsfrihed og retten til at indgive klage uden risiko for chikane.

Det blev på Styrelsesrådet i marts 2009 besluttet at forlænge den et-årige aftale med et år med forventning om yderligere implementering af de opsatte mål, herunder frihed til at henvende sig til klageinstans uden frygt for repressalier, oversættelse af aftalen og øvrig oplysningsmateriale til lokale sprog og frihed for forbindelsesofficeren til at udføre sit arbejde.

⁴ Arbejdskonferencens diskussion af Burma foregår i praksis ved, at Applikationskomitéen afholder en såkaldt "special sitting" om emnet på baggrund af Ekspertkomitéens rapport. Desuden rapporterer generalsekretæren jævnligt til Styrelsesrådet om udviklingen i landet.

Burma blev desuden opfordret til at indføre fagforeningsfrihed og til at forbyde tvangsarbejde, herunder rekruttering af mindreårige til militæret.

Der vil i applikationskomitéen under konferencen 2009 blive afholdt en særlig session om Burma for at drøfte regeringens opfølgning på anbefalingerne fra undersøgelseskommissionen vedrørende konvention 29 om tvangsarbejde. Styrelsesrådet har desuden bedt om en rapport fra forbindelsesofficeren om udviklingen til Styrelsesrådet i november 2009.

Dansk holdning

Målet med Danmarks Burma-politik er et fredeligt og demokratisk Burma i bæredygtig økonomisk vækst. Danmarks Burma-politik har tre hovedelementer: Danmark vil fortsætte den konsekvente linje over for militærregimet, herunder fastholde EU's sanktioner over for generalerne; styrke samarbejdet med det burmesiske folk; og arbejde sammen med de asiatiske lande – via bilateral dialog og i internationale fora - om at fremme en fredelig og demokratisk løsning i Burma.

Danmark har været aktivt involveret i formuleringen af EU's Fælles Holdning over for Burma, som omfatter målrettede sanktioner i forhold til militærregimet baseret på reciprocitet, hvor EU reagerer med lempelser/stramninger på fremskridt eller tilbageskridt mod demokrati og national forsoning i Burma, en bistandsindsats samt dialog med de asiatiske lande. EU's sanktioner mod Burma blev senest skærpet efter den voldelige nedkæmpning af opstanden i efteråret 2007. Den Fælles Holdning blev forlænget i april 2009 med yderligere 12 måneder. Der blev i samme forbindelse på bl.a. dansk foranledning vedtaget rådskonklusioner, der understreger EU's fortsatte engagement i en løsning i Burma-spørgsmålet.

Danmark yder betydelig støtte til fremme af menneskerettigheder og demokrati i Burma. Og som noget nyt går denne bistand i stigende omfang til indsatser i Burma, bl.a. til uddannelsesområdet. En del af bistanden går også til kampen imod tvangsarbejde i Burma og indsatser imod børnearbejde og brug af børnesoldater.

Danmark arbejder bl.a. gennem bilaterale kontakter til især de asiatiske lande og gennem FN og EU på, at fastholde Burma på den internationale dagsorden i et forsøg på snarest at finde en fredelig løsning.

Konferencen vil bl.a. på baggrund af statusrapporter fra ILO's forbindelsesofficer vurdere, om Burma overholder sine forpligtelser i forhold til den nyligt forlængede aftale mellem Burma og ILO. Truslen om en "advisory opinion" fra den Internationale Domstol i Haag gælder – hvis det skønnes ikke at være tilfældet – stadig.

Den danske holdning er:

- EU bør have en fælles holdning til Burma-spørgsmålet.
- Forlængelse af aftalen mellem Burma og ILO er et skridt i den rigtige retning og giver Burma mulighed for at vise de ønskede resultater. Hvis ILO vurderer, at Burma ikke overholder sine forpligtelser iht. aftalen, bør man fra dansk side støtte, at der skrives til

handling ift. den internationale Domstol i Haag. Truslen herom bør fastholdes, selv om det vurderes, at udviklingen indtil videre forløber tilfredsstillende.

- EU bør søge at opnå bred opbakning til sin linje, specielt fra ASEAN-landene, Kina og Indien, og i øvrigt opmuntre de asiatiske lande til at gøre deres indflydelse på regimet i Burma gældende.

b. De besatte palæstinensiske områder

Generaldirektøren udarbejder hvert år en rapport om forholdene for arbejdstagere i Gaza, Vestbredden, inkl. Øst-Jerusalem og Golan-højderne, hvoraf de palæstinensiske selvstyreområder formelt udgør ca. 1/3. Baggrunden for rapporten er en resolution vedtaget af Arbejdskonferencen i 1980. En forbedring af arbejdsforholdene i områderne ses som et lille, men vigtigt skridt i retning mod fred. Den israelske regering har lagt op til yderligere israelske tilbagetrækninger fra dele af Vestbredden.

Den Palæstinensiske Selvstyremyndighed - Palestinian Authority (PA) - blev etableret i 1994 som resultat af Oslo-aftalerne mellem PLO og Israel. PA var oprindeligt tænkt som en femårig overgangsmyndighed indtil fred og palæstinensisk statsdannelse ville være opnået. I 1996 blev PLO's formand Yasser Arafat valgt til præsident for de palæstinensiske selvstyreområder efter demokratiske valg til præsidentembedet og den Palæstinensiske Lovgivende Forsamling - Palestinian Legislative Council (PLC). Efter Arafats død i november 2004 afholdtes valg til præsidentembedet den 9. januar 2005, hvor Mahmoud Abbas (Abu Mazen) blev valgt til præsident med opbakning fra 62,3 % af de afgivne stemmer. I det seneste parlamentsvalg - der blev afholdt den 25. januar 2006 - vandt den islamiske bevægelse Hamas 74 ud af PLC's 132 pladser. Det hidtil dominerende parti Fatah fik 45 mandater. Hamas dannede herefter regering med Ismail Haniyyeh som premierminister. Den 17. marts 2007 - efter et år med international boykot, massive israelske militæroperationer og voldsomme interne kampe - dannedes en national samlingsregering med ministre fra Hamas, Fatah og andre politiske fraktioner. Ismail Haniyyeh forblev premierminister. Denne regering var fra begyndelsen yderst skrøbelig, og den 14. juni 2007 endte regeringssamarbejdet mellem Fatah og Hamas efter et voldeligt opgør i Gaza. Fatah trak sig tilbage til Vestbredden, hvorfra man med præsident Abbas og premierminister Fayyad i spidsen repræsenterer PA, det palæstinensiske selvstyre, som er den af det internationale samfund anerkendte repræsentant for palæstinenserne og er det, som forhandler med Israel om en fredsaftale.

Bevægeligheden for varer og arbejdstagere i og imellem Gaza og Vestbredden er fortsat begrænset af stram israelsk kontrol. Israelske bosættelser i det besatte Vestbredden, ikke mindst i Østjerusalem, er fortsat frem til nu. Kravene til arbejdstilladelser for at kunne krydse ind og ud af de besatte områder har endvidere haft betydning for arbejdskraftstrømmene mellem de besatte områder og Israel, hvilket gør det vanskeligt for palæstinensiske arbejdstagere at tjene til føden. I det hele taget er beskæftigelsesforholdene meget dårlige i de besatte områder.

Dansk holdning

Danmark og EU støtter bestræbelserne på at bringe volden til ophør, forbedre den humanitære situation og fremme fredsforhandlingerne under Annapolisprocessen. Danmark støtter det palæstinensiske folks ret til selvbestemmelse, herunder oprettelsen af en geografisk

sammenhængende, levedygtig og demokratisk palæstinensisk stat. Fra dansk side lægges vægt på gennemførelse af Køreplanen for Fred, lanceret under Danmarks EU-formandskab i 2002, endosseret af Mellelmøst-Kvartetten (USA, EU, FN og Rusland) og efterfølgende accepteret af begge parter. Annapolisprocessen fra november 2007 ses som den bedste mulighed herfor.

Danmark er imod enhver form for bosættelser i de besatte områder (herunder udvidelse af eksisterende og etablering af nye), idet de er i klar strid med den 4. Genève-konvention.

Danmark lægger vægt på, at Israel medvirker til, at den nuværende vanskelige økonomiske situation i de palæstinensiske områder forbedres, bl.a. ved at tillade fri bevægelighed for personer og varer. Samtidig lægges der fra dansk side vægt på, at det sikres, at humanitær og anden bistand ikke hindres af israelske afspærringer.

c. Andre lande

Andre landespørgsmål, som kan tænkes at blive rejst under konferencen, er f.eks. Hviderusland. Disse spørgsmål vil blive rejst i Applikationskomitéen (jf. ovenfor), hvor der hvert år udvælges 25 individuelle sager på landeniveau.

Den danske holdning hertil vil blive koordineret i kredsen af EU-medlemslande samt nordiske lande, ligesom eventuelle indlæg på Konferencen om disse lande vil være i form af fælles EU- eller nordiske indlæg.

4. BAGGRUND.

a. Den Internationale Arbejdsorganisation.

Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) oprettedes i 1919 med det formål at fremme social retfærdighed og arbejde for en forbedring af arbejdsforholdene verden over. ILO er en særorganisation under FN, og organisationen talte i september 2008 182 medlemslande. ILO opererer med en unik trepartsstruktur, hvor repræsentanter for arbejdstagere og arbejdsgivere fungerer på lige fod med regeringer.

Hvert år i juni afholdes Den Internationale Arbejdskonference med deltagelse af alle ILO's medlemslande. Arbejdskonferencen er ILO's øverste organ. Hver delegation består af repræsentanter for regeringen, arbejdstagerne og arbejdsgiverne. En særlig komite ("credentials-komitéen") sikrer, at der reelt er tale om uafhængige partsrepræsentanter.

ILO ledes af en generalsekretær, der vælges af Styrelsesrådet for 5 år ad gangen. Den nuværende generalsekretær er chileneren Juan Somavia, der i 2008 blev genvalgt til en 3. periode i stillingen (2009-2013). Generalsekretæren varetager sammen med Sekretariatet den daglige ledelse af ILO og rapporterer hvert år til Arbejdskonferencen.

Styrelsesrådet består af 56 medlemmer (28 regeringsrepræsentanter (medlemslande), 14 arbejdstagerrepræsentanter og 14 arbejdsgiverrepræsentanter) og mødes tre gange årligt (marts, juni og november). Styrelsesrådet har til opgave at fastlægge ILO's overordnede politik, at vedtage dagsordenen for den årlige Arbejdskonference, at fastlægge ILO's budget samt at vælge generalsekretæren. Der er tradition for et nordisk rotationsprincip i Styrelsesrådet; Danmark var således medlem fra 1999-2002, Norge fra 2002-2005 og Finland fra 2005-2008. Sverige blev på Arbejdskonferencen 2008 valgt ind i Styrelsesrådet for en 3-årig periode.

b. ILO's mandat.

Den Internationale Arbejdskonference har til opgave, at:

- Vedtage internationale arbejdsstandarder i form af konventioner og henstillinger.
- Overvåge anvendelsen og implementeringen i medlemslandene af de vedtagne konventioner og henstillinger. Dette foregår i praksis ved, at medlemslandene hvert år rapporterer til ILO.
- Gennemgå den globale rapport, der (siden 1998) hvert år laves af ILO's Sekretariat om fundamentale arbejdstagerrettigheder.
- Fungere som et diskussionsforum for sociale og arbejdsmæssige spørgsmål. I de senere år har Konferencen bl.a. diskuteret emner som globalisering, anstændigt arbejde (decent work), fremme af beskæftigelse og social retfærdighed i en global økonomi.
- Vedtage retningslinier for ILO's generelle politik og aktiviteter i fremtiden.
- Vedtage ILO's arbejdsprogram og budget (hvert andet år). ILO's arbejde finansieres af medlemslandene.

ILO formulerer internationale arbejdsstandarder i form af konventioner og henstillinger – og det er herefter op til medlemsstaterne selv at ratificere konventionerne. Bestemmelserne om arbejdsforhold har oftest karakter af minimumsstandarder.

c. ILO-konventioner og henstillinger.

Siden oprettelsen i 1919 har ILO vedtaget 188 konventioner om en bred vifte af emner samt 198 henstillinger. 8 konventioner har status af grundlæggende ILO-konventioner om principper og rettigheder på arbejdsmarkedet:

- Konvention nr. 29 om tvangsarbejde (1930).
- Konvention nr. 87 om organiseringsfrihed (1948).
- Konvention nr. 98 om kollektiv forhandling (1949).
- Konvention nr. 100 om ligeløn (1951).
- Konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde (1957).
- Konvention nr. 111 om diskrimination i ansættelse (1958).
- Konvention nr. 138 om minimumsalder (1973).
- Konvention nr. 182 om de værste former for børnearbejde (1999).

ILO's konventioner er ligesom andre FN-konventioner kun bindende for de medlemslande, der vælger at ratificere dem. Når et medlemsland har ratificeret en ILO-konvention, skal der regelmæssigt rapporteres til ILO om anvendelse af konventionen. ILO's henstillinger er ikke juridisk bindende for medlemslandene, men fungerer som retningslinier for national handling.

d. Danmark og ILO, ratificerede konventioner og henstillinger.

Danmark har været medlem af ILO siden oprettelsen i 1919. Til dato har Danmark ratificeret 71⁵ af ILO's i alt 188 konventioner. Danmark betalte i 2009 ca. 2,9 mio. CHF i medlemsbidrag til ILO. Derudover yder Danmark for 2008/09 et frivilligt bidrag på 60 mio. DKK til ILO.

Arbejdskonferencens dagsordenspunkter drøftes nationalt med arbejdsmarkedets parter (i Det faste ILO-udvalg, der mødes mindst 3 gange årligt). Dansk Arbejdsgiverforening, Kommunernes Landsforening, LO, FTF og AC er repræsenteret i ILO-udvalget. Derudover foregår der uformel koordinering på nordisk regeringsplan (nordiske ILO-samrådsmøder). Afhængig af dagsordenens emner koordineres der på EU-niveau i Rådets arbejdsgruppe for sociale spørgsmål.

I forhold til EU er ILO repræsenteret ved et "Liaison Office" i Bruxelles, og repræsentanter for EU-kommissionen deltager som observatører i Den Internationale Arbejdskonference. Desuden står det aktuelle EU-formandskab i Genève under Arbejdskonferencen for en omfattende koordination af EU-landenes holdninger.

Beskæftigelsesministeriet rapporterer hvert år efter Arbejdskonferencen til Folketinget i form af en beretning.

⁵ Grundlæggende konventioner: 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182. Kernekonventioner: 81, 122, 129 og 144. Andre konventioner: 2, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 21, 27, 42, 52, 53, 73, 80, 88, 92, 94, 102, 106, 108, 115, 116, 118, 119, 120, 126, 130, 133, 134, 135, 139, 141, 142, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 155, 159, 160, 162, 163, 167, 169, 180 og 187. Opsagte konventioner: 5, 7, 15, 32, 58, 62, 63 og 112.

e. Dansk programsamarbejde med ILO.

På finansloven 2008 er den toårige ramme for det danske frivillige bidrag til ILO forhøjet med 20 mio. kroner, så rammen til ILO udgør 60 mio. kroner for 2008-2009. Samarbejdsaftalen har hidtil fokuseret på tre tematiske prioritetsområder: Bekæmpelse af børnearbejde, støtte til oprindelige folk og metodeudvikling med hensyn til indarbejdelse af beskæftigelseshensyn i de nationale fattigdomsstrategier (PRSP). Med denne prioritering fokuseres støtten på de fattigste og mest udsatte befolkningsgrupper. Samtidig er det de indsatsområder, hvor ILO har haft mest gennemslagskraft både i de nationale udviklingsprocesser og i forhold til den internationale udviklingsdagsorden.

Udover at fortsætte støtten til de tre allerede eksisterende tematiske områder er projektsamarbejdet udvidet med nye beskæftigelsesorienterede projekter med fokus på støtte til trepartssamarbejde og inddragelse af arbejdsmarkedets parter lokalt i disse.

Projekterne skal sikre bæredygtig udvikling i danske samarbejdslande i Afrika i overensstemmelse med den øgede prioritering af beskæftigelse og af Afrika (jf. regeringens Afrikastrategi "Danmark i Afrika – et kontinent på vej" fra 2007). Desuden er der aftalt et pilotprojekt med Vietnam, hvor forståelse af balancen mellem fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet styrkes og en national flexicurity-strategi udarbejdes.

Bidraget er i rammeaftalen for 2008-2009 fordelt med 15,1 mio. kr. til bekæmpelse af børnearbejde i Vestafrika, 13,8 mio. kr. til oprindelige folk, 8,5 mio. kr. til anstændigt arbejde i Ghana, 7 mio. kr. til forbedring af jobkvaliteten i Afrika, 6,1 mio. kr. til bekæmpelse af børnearbejde i Pakistan, 4 mio. kr. til beskæftigelseshensyn i fattigdomsstrategier, 3,5 mio. kr. til integration af trepartsaktiviteter, 1 mio. kr. til integration af ligestilling og 1 mio. kr. til flexicurity i Vietnam.

ILO's retningslinjer forudsiger ved den interne allokering af midler til individuelle projekter, at ILO centralt tilbageholder 10 pct. af midlerne øremærket til hvert projekt. Baseret på en intern midtvejsevaluering af projektets succes i et tæt samarbejde med de respektive afdelinger besluttet en tilpasset frigivelse af de tilbageholdte midler. Nogle projekter udmøntes således med lidt mere, andre med lidt mindre beløb end de oprindeligt øremærkede. Proceduren bidrager til at sikre den mest effektive udnyttelse af (danske) bidrag.

Med baggrund i Udenrigsministeriets retningslinjer for midler til multilaterale organisationer er ILO's ændringsforslag for omallokering af ressourcer på 2,23 pct. af rammen blevet accepteret af UM. Den nye fordeling er som følger: 14,67 mio. kr. til bekæmpelse af børnearbejde i Vestafrika, 14,49 mio. kr. til oprindelige folk, 8,08 mio. kr. til anstændigt arbejde i Ghana, 7,35 mio. kr. til forbedring af jobkvaliteten i Afrika, 5,80 mio. kr. til bekæmpelse af børnearbejde i Pakistan, 4,2 mio. kr. til beskæftigelseshensyn i fattigdomsstrategier, 3,33 mio. kr. til integration af trepartsaktiviteter, 1,05 mio. kr. til integration af ligestilling og 1,05 mio. kr. til flexicurity i Vietnam.

Følgende projekter indgår i aftalen for 2008/09:

1. Bekæmpelse af børnearbejde og handel med børn i Vestafrika

2. Bekæmpelse af børnearbejde gennem uddannelse og træning i Pakistan
3. Fremme af rettigheder og bekæmpelse af fattigdom blandt oprindelige folk
4. Indarbejdelse af beskæftigelseshensyn i de nationale fattigdomsstrategier med fokus på Afrika (PRSP)
5. Integration af ligestilling i alle programmer/aktiviteter
6. Forbedring af jobkvaliteten i Afrika
7. Anstændigt arbejde i Ghana
8. Flexicurity i Vietnam
9. Integration af trepartsaktiviteter med deltagelse af arbejdsmarkedets parter lokalt i projekterne nævnt under punkt 6,7 og 8.

5. DELEGATIONEN.

a. Regeringsdelegation.

Beskæftigelsesministeren deltager i Arbejdskonferencen den 9. juni 2009. Ministerens delegation består af departementschef Bo Smith, ministersekretær Rikke Maria Harhoff og kontorchef Ole Bondo Christensen.

Grønlands Hjemmestyre deltager i dagene 8.-17. juni 2009 ved fuldmægtig John Skonberg.

Regeringsrepræsentanter og rådgivere:

- Efter særlig aftale er ambassadør Marie-Louise Overvad fra FN-Missionen i Genève delegationsleder og regeringsrepræsentant.
- Specialkonsulent Vibe Westh, Beskæftigelsesministeriet, regeringsrepræsentant og stedfortrædende delegationsleder (Komitéen om beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af krise, mv.).
- Fuldmægtig Torben Lorentzen, Beskæftigelsesministeriet, rådgiver og stedfortrædende regeringsrepræsentant (Applikationskomitéen).
- Attaché Aino Askgaard, FN-Missionen i Genève, rådgiver og stedfortrædende regeringsrepræsentant (Applikationskomitéen, mv.).
- Sekretariatschef Agnete Andersen, Beskæftigelsesministeriet, rådgiver (Komitéen om ligestilling mellem kønnene i centrum af anstændigt arbejde)
- Chefkonsulent Helle Ekmann Jensen, Beskæftigelsesministeriet, rådgiver (Komitéen om udformning af en selvstændig ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet).
- Praktikant Bo Nygaard Juliussen, FN-Missionen i Genève, bistår regeringsdelegationen.

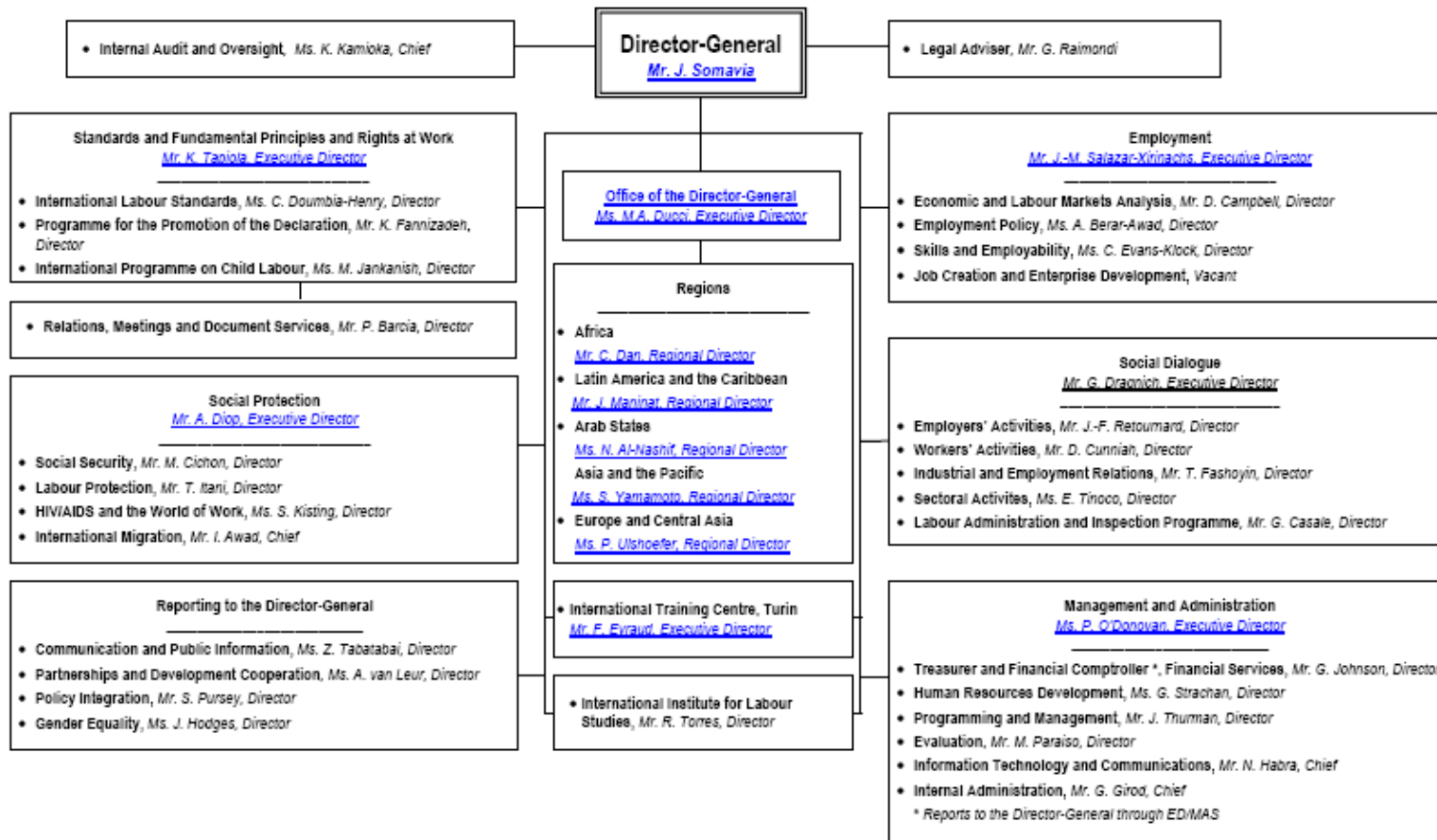
b. Arbejdstagerdelegation.

- International konsulent Jens Erik Ohrt, LO, arbejdstagerrepræsentant (Applikationskomitéen).
- LO-sekretær Marie-Louise Knuppert, LO, stedfortrædende arbejdstagerrepræsentant.
- International konsulent Kristian Weise, LO, rådgiver (Komitéen om beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af krisen).
- Konsulent Marianne Bruun, 3F, rådgiver (Komitéen om ligestilling mellem kønnene i centrum af anstændigt arbejde).
- Konsulent Jan Kahr Frederiksen, FTF, rådgiver (Komitéen om udformning af en selvstændig ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet).
- LO-formand Harald Børsting, LO og afdelingsleder for international afdeling Annette Berentzen, LO, vil aflægge konferencen et besøg.
- FTF-formand Bente Sorgenfrey, FTF, direktør Jens Kragh, FTF, og international konsulent Ole Prasz, FTF, vil aflægge konferencen et besøg.
- Konsulent Jørgen Assens, Ulandssekretariatet, vil aflægge konferencen et besøg.

c. Arbejdsgiverdelegation.

- Ansættelsesretchef Flemming Dreesen, DA, arbejdsgiverrepræsentant (Applikationskomitéen, Komitéen om udformningen af en selvstændig ILO-henstilling om HIV/AIDS i arbejdslivet).
- Vicedirektør Jørgen Rønnest, DA, stedfortrædende arbejdsgiverrepræsentant (Komitéen om ligestilling mellem kønnene i centrum af anstændigt arbejde).
- Chefkonsulent Henning Gade, DA, rådgiver (Komitéen om beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af krisen).
- Chefkonsulent Henrik Schilder, KL, rådgiver (Applikationskomitéen).
- Adm. direktør Jørn Neergaard Larsen, DA, vil aflægge konferencen et besøg.

International Labour Office Senior Management Structure

Last update: 7 April 2009

Bilag 2 Oversigt over dansk personale i ILO.

Pr. 31. marts 2009 er 14 danskere ansat i AC-personalegruppen i ILO (heraf en fastansat). Herudover er der ansat to danskere i højere ledende stillinger (en fastansat og en tidsbegrænset) samt to danskere på sekretærniveau. Udover ti ansatte på ILO's faste budget, er der ansat otte eksperter i tidsbegrænsede stillinger. Af de i alt 18 danske ILO-ansatte arbejder otte personer i Genève-hovedkvarteret. Kønsfordelingen blandt de danske ansatte er otte kvinder og ti mænd.

ILO har en målsætning om 33 % kvinder i stillinger på øverste AC-niveau (P5). Pr. 31. december 2008 var 32,6 % af disse stillinger besat af kvinder, sammenlignet med 29,7 % ved udgangen af 2007. Den samlede kvindelige andel af AC-personalegruppen i ILO var 40,8 % ligesom i 2007.

Efternavn	Fornavn	Køn	Stillingskategori	Kontrakt	Enhed	Arbejdssted
Personale ansat på det faste budget						
HENRIQUES	Michael	M	D 2 Director	Fastansat	CABINET	Genève HQ
KJELDGAARD	Rie Vejs	K	P 5 AC	Fastansat	ILO-Hanoi	Hanoi
SØRENSEN	Jan	M	P 5 AC	Tidsbegrænset		Budapest
PETERSEN	Sten	M	P 5 AC	Tidsbegrænset	SRO-Moscow	Moskva
STAERMOSE	Tine	K	P 5 AC	Tidsbegrænset	ILO-Colombo	Colombo
CHRISTENSEN	Ingrid	K	P 4 AC	Tidsbegrænset	SRO-New Delhi	New Delhi
MOLLER	Niels-Henrik	M	P 4 AC	Tidsbegrænset	ACT/EMP	Clermont Ferrand
LÜTKEN	Pelle	M	P 2 AC	Tidsbegrænset	NORMES	Genève HQ
OLSEN	Christian	M	G 5 Gener. Serv	Tidsbegrænset	DTP	Genève HQ
DYRBERG	Mariela	K	G 5 Gener. Serv	Tidsbegrænset	MIGRANT	Genève HQ
Ekspertansatte						
KONKOLEWSKY	Hans-Horst	M	D 2 Director	Tidsbegrænset	ISSA	Genève HQ
FEIRING	Birgitte	K	P 5 AC	Tidsbegrænset	EGALITE	Genève HQ
SORENSEN	Bente	K	P 5 AC	Tidsbegrænset	SRO-San José	San José
WICHMAND	Peter Eric	M	P 5 AC	Tidsbegrænset	IPEC	Genève HQ
CHRISTENSEN	Jens	M	P 4 AC	Tidsbegrænset	EMP/ENT	Genève HQ
KEJSER	Lotte	K	P 4 AC	Tidsbegrænset	ILO-Jakarta	Jakarta
KROGH-POULSEN	Birgitte	K	P 4 AC	Tidsbegrænset	IPEC	Lusaka
VISTISEN	Henrik	M	P 4 AC	Tidsbegrænset	ILO-Colombo	Colombo

Bilag 3 ILO's strategiske mål.

ILO's program for 2008-2009 er centreret omkring 4 strategiske mål – som også er de strategiske mål under dagsordenen for anstændigt arbejde (Decent Work Agenda):

- **Beskæftigelse:** Målet er at skabe lige muligheder for mænd og kvinder, herunder øget jobskabelse, støtte til beskæftigelsespolitik samt opbygning af større viden og bedre færdigheder. Her arbejdes især ud fra konvention nr. 122 fra 1964 om Beskæftigelsespolitik.
- **Social beskyttelse:** Målet er at sikre social sikkerhed og ordentlige arbejdsforhold for alle som en del af "The Global Campaign on Social Security and Coverage for All", der blev lanceret i 2003 som en reaktion på, at kun hver 5. person verden over er omfattet af sociale beskyttelsesordninger. Derudover arbejdes der for bedre arbejdsmiljø særligt styrket af konvention nr. 187 om rammer for fremme af sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen og den tilhørende anbefaling nr. 197 begge fra 2006. Arbejdet omkring HIV/AIDS og implementering af programmer herom ligger også under dette strategiske mål.
- **Social dialog:** Målet er at styrke trepartssamarbejdet gennem inddragelse af de sociale parter og regeringsinstitutioner. Social dialog dækker alle former for forhandling eller udveksling af synspunkter mellem regeringer, arbejdstagere og arbejdsgivere i relation til økonomisk og social politik. En lang række af ILO's konventioner er relevante for dette strategiske mål: Konvention nr. 11, 84, 87, 98, 135, 141, 144, 151 og 154.
- **Normskabelse om fundamentale principper og rettigheder i arbejde** er ILO's mest centrale strategiske målsætning. Det handler om at udvikle og realisere normer og standarder for alle former for arbejde, og herunder er der særligt fokus på børnearbejde, tvangsarbejde, foreningsfrihed og diskrimination. ILO vedtog i 1998 "The Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work" som en hjælp i arbejdet mod dette mål.

Bilag 4 Omtalen af Danmark i Ekspertkomitéens rapport.

ILO's Ekspertkomité's rapport for 2009 omtaler Danmark to steder:

- Konvention 81 om arbejdsmarkedstilsyn inden for industri og handel: Side 460 i Ekspertkomitéens rapport.

På baggrund af den danske rapportering har Komitéen noteret sig de lovinitiativer, der siden 2005 er taget på arbejdsmiljølovens område. Komitéen nævner Danmark med tilfredshed og bemærker god praksis for overvågning og inspektion. Komitéen har en gennemgang af Arbejdstilsynets ordning vedrørende screening, rådgivning og tildeling af smileys.

- Konvention 169 om oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater: Side 689 i Ekspertkomitéens rapport.

Det står alene noteret, at Komitéen har måttet bede om rapportering fra Danmark i forhold til specifikke punkter. Konventionen er relevant i forhold til den grønlandske urbefolkning. Statsministeriet, Justitsministeriet og Grønlands Hjemmestyre bidrager til den danske rapportering i forhold hertil.

Derudover bemærkes det i rapporten, side 711, at Færøerne og Grønland ikke har indleveret rapporter til ILO. I den forbindelse kan nævnes, at afrapporteringer fra Færøerne og Grønland er fremsendt til ILO, men efter tidsfristen for udarbejdelse af Ekspertkomitéens rapport, hvorfor disse oplysninger ikke er medtaget i rapporten. Der forventes således ikke omtale af manglende afrapportering i forbindelse med årets konference.

Ekspertkomitéens rapport kan i øvrigt læses på:

http://www.ilo.org/global/What_we_do/Officialmeetings/ilc/ILCSessions/98thSession/ReportsubmittedtotheConference/lang--en/docName--WCMS_103484/index.htm

Bilag 5 Rapporteringsoversigt for danske rapporter til ILO.

Rapporteringsoversigt 2008-09			
Konvention nr.	Titel	Rapp.år	Evt. bemærkninger
8	Ledighedsydelse ved skibbrud	2009	Regelmæssig rapport
9	Søfolks forhyring	2009	Regelmæssig rapport
16	Tvungen lægeundersøgelse af unge ombord på skibe	2009	Regelmæssig rapport
27	Vægtangivelse på tungt gods	2009	Udestår fra 2007
29	Tvungent eller pligtmæssigt arbejde	2010	Regelmæssig rapport
53	Faglig duelighed hos skibsofficerer	2009	Regelmæssig rapport
73	Lægeundersøgelse af søfarende	2009	Regelmæssig rapport
81	Arbejdstilsyn inden for industri og handel	2010	Regelmæssig rapport
87	Foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig	2009	Regelmæssig rapport
88	Arbejdsformidlingens organisation	2010	Regelmæssig rapport
92	Skibsmandskabets opholdsrum om bord	2009	Regelmæssig rapport
98	Retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger	2009	Regelmæssig rapport
100	Lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af samme værdi	2009	Regelmæssig rapport
105	Afskaffelse af tvangsarbejde	2010	Regelmæssig rapport
108	Nationale identitetsdokumenter for søfolk	2009	Regelmæssig rapport
111	Forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv	2009	Regelmæssig rapport
115	Beskyttelse af arbejdstagere mod ioniserende stråling	2010	Regelmæssig rapport
119	Sikring af maskineri	2010	Regelmæssig rapport
120	Hygiejne i handels- og kontorvirksomheder	2010	Regelmæssig rapport
122	Beskæftigelsespolitik	2009	Regelmæssig rapport
129	Arbejdstilsyn i landbruget	2010	Regelmæssig rapport
133	Skibsmandskabets opholdsrum om bord (supplerende bestemmelser)	2009	Regelmæssig rapport
134	Beskyttelse af søfarende mod erhvervsulykker	2009	Regelmæssig rapport
135	Arbejdstagerrepræsentation	2009	Regelmæssig rapport
138	Mindstealder for adgang til beskæftigelse	2010	Regelmæssig rapport
139	Forebyggelse af og kontrol med sundhedsmæssige farer på arbejdspladsen forårsaget af kræftfremkaldende stoffer	2010	Regelmæssig rapport
144	Tresidede forhandlinger til fremme af gennemførelsen af ILO-standarder	2009	Regelmæssig rapport
147	Minimumsnormer i handelsskibe	2009	Regelmæssig rapport
150	Arbejdsmarkedsadministration	2009	Regelmæssig rapport
151	Beskyttelse af organisationsretten og fastsættelse af arbejdsvilkår i den offentlige sektor	2009	Regelmæssig rapport
155	Sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen og arbejdsmiljø	2010	Regelmæssig rapport
159	Erhvervsmæssig revalidering og beskæftigelse af	2010	Regelmæssig rapport

	handicappede		
160	Arbejdsmarkedsstatistik	2009	Regelmæssig rapport
162	Sikkerhed ved anvendelse af asbest	2009	Første rapport – udestår fra 2008
163	Søfarendes velfærd	2009	Regelmæssig rapport
167	Sikkerhed og sundhed indenfor bygge- og anlægssektoren	2010	Regelmæssig rapport
169	Indfødte folk og stammefolk i selvstændige stater	2009	Udestår fra 2008
180	Søfarendes arbejdstid og bemanning af skibe	2009	Regelmæssig rapport
182	Forbud mod og omgående indsats for afskaffelse af de værste former for børnearbejde	2010	Regelmæssig rapport